

והא דתנן בפ"ג דר"ה (דף ל') וסוף פ"ג דסוכה (דף מ"א) שהתקין רבן יוחנן בן זכאי שיום הקץ כולו אסור משום מהרה יבנה בית המקדש ויאמרו אשתקד מי לא אכלנו בזהאיר המזרח השתא כמי ניכול ובדין הוא דמחלות היום ניכול דהא בזמן הבית מחלות שרי דאין ב"ד מתעללין בו משום דילמא איבני בלילה אי נמי סמוך לשקיעת החמה כדאמרינן התם. והא דאמרו מחלות אינו אלא משום גזירה דההוא יומא דשנת הבנין וביומא דשנת הבנין גופיה ליכא למיחש לתקלה אלא אם שיבנה דוקא סמוך לשקיעת החמה אי נמי בלילה דוקא אבל אם יבנה כל השנה ליכא למיחש לתקלה אפילו הכי חייש לה כל שכן גבי יין דכל אימת שיבנה דאיכא למיחש לתקלה דכיוש למאן יבנה הוהא ודאי דלא כרבי ורבי מפרש לה דהיינו טעמא דתקנת רבן יוחנן בן זכאי משום דס"ל כר' יהודה דאמר מן התורה הוא אסור דכתיב ער טעם היום וקסבר עד ועד בכלל כדאמר ר"ג בר יוחנן התם. ובאמת הכי ס"ל לרבי בפ"ק דערינן מיום הראשון עד יום השביעי דראשון וראשון בכלל ושביעי ושביעי בכלל כ"ל :

ברי שלא יכנסו למשמרתן כשהן מנוולין. קשה לי דלהאי טעמא אין לאסור אלא לכבש וללבוש במשמרתן אבל לכבש במשמרתן ולהניח ללבוש אחר זה לית לן זה דהא מדר עלמו ליכא שום איסור בכיבשם אלא שלא יכנס כשהוא מנוול וכיון שאחרי אסורו לכבשם וללבוש בשבוע זו אלא לאחר זמן חו לא יכנס לה מנוול ויזהר לכבשם קודם לכן כדי שיהיה לו מה ללבוש בשבוע של משמרתו אבל בכיבשם בלא לבישה לית לן זה והא דתנן ובחמישי מוהרין מפני כבוד השבת הא לאו הכי היה אסור לכבשם בחמישי וללבוש בשבת היינו משום דבשבת אכתי לא שלים משמרתו כדאמרינן בשילהי מס' סוכה (דף כ"ו) משמר היולא עושה תמיד של שחר ומוספין והוה ליה כבישה ולבישה שחיהן בשבוע של משמרתן ואיכא משום שלא יכנסו למשמרתן כשהן מנוולין. והשתא תקשה אמאי נקט במתני' אסור לכבשם כיון דעיקר האיסור הוי הלבישה ולא הכבישה ויש לומר כיון דלבישה לחוד נמי ליכא איסורא דהא מותר ללבוש במשמרתו המוכזבים קודם שבוע זו וליכא איסור אלא בלבוש מה שנתכבש בשבוע זו כדי שלא יסמוך על כבישת שבוע זו ויכנס לה כשהוא מנוול וכיון דהלבישה אינו אסורה אלא אם כן קדם לה הכבישה דשבוע זו דוקא מש"ה נקטה שהוא התמלת הדבר מן האיסור ולכבשם וללבוש קאמר. וכה"ג ל"ל לקמן פרק ד' (דף כ"ט) גבי שבוע שחל ס"ב להיום בתוכה דא"ר לא שנו אלא לכבשם וכמ"ש שם :

(ע"ב) ובעינן כהן הראוי לעבודה וליכא. קשה לי איכא יבא אסור לכהן ליטמא בזמן הזה בשום טומאה אף שאינו של מת מהאי טעמא שחא יבנה. וי"ל דבטומאה כיון דאין דרך בני אדם בטומאה לא גזרינן דאם זה יטמא בודאי ימלא הרבה בזההוא בית אב שלא נטמאו אבל ביין דדרך בני אדם לשחותו וכן לגדל פרע חיישינן לשמא יבנה ולא ימלא שום כהן הראוי לעבודה : **לא** שנו אלא כששחה שיעור רביעית כו'. וה"ה הא דאסור לכהנים שתיית יין בזמן הזה דווקא יופר מרביעית אבל רביעית שרי כמו בגדול פרע כיון דאית ליה נמי תקנתא בגי פורתא אבל אין לפרש דכאן גזרינן רביעית אטו יותר מרביעית דלית ליה תקנתא דשינה משכרתו

בין למירון שני דהא כיון דאין יודע אם קבועין הוא ליה חרתי חשאי גמורים דאם אינו קבוע אפילו יבנה לאו בר עבודה הוא דאפי' יבנה אין לו שום יום איסור למירון קמא :

אסור לשחות יין כל השנה. קשה לי אמאי אסור כל השנה מטעמא שחא יבנה הבית היום כדמסיק לקמן הא עד כאן לא פליגי ר' אליעזר ור' צפרק קמא דר"ה (דף י') אי בתשרי עתידין לגאול או בניסן אבל באחד משאר כל החדשים לכ"ע אין גבאלין. וא"כ אמאי אסירין כל השנה לישתרי ביין כל י"א חודש בשנה חוץ מתשרי לר' אליעזר וניסן לר' יהושע אבל לא בשאר כל החדשים דודאי לא יבנה. וההא נמי אמאי אסרו ברישא גבי יודע משמרתו או בית אב שלו כל אותו שבת או אותו יום אי שבת של משמרתו או יום בית אב שלו אינו בתשרי לר' אליעזר או בניסן לרבי יהושע לישתרי דודאי באותן חדשים לא יבנה וליכא למיחש לתקלה :

מיהו בזה יש לומר דבנין בית המקדש קודם למלכות בית דוד דהיינו ביאת הגואל. וכדאמרינן בירושלמי פרק ה' דמעשר שני גבי כרם רבעי היה עולה לירושלים מהלך יום אחד לכל לך ותנאי היה הדבר שאימתי שירלו יחזור הדבר לכמות שהיה רבי יוסי אומר משחרב בית המקדש היה התנאי ותנאי היה אימתי שיבנה בית המקדש יחזור הדבר לכמות שהיה. וגרסינן עלה בירושלמי זאת אומרת שביית המקדש עתיד להבנות קודם למלכות בית דוד. והשתא אפשר לומר דאין יום קבוע לבנין בית המקדש אלא כל ימות השנה ראוי לבנינו. ובחידושי בפ"ק דראש השנה פירשתי דשני מיני קליין הם זכו אחישנה לא זכו בעתה וכי נחלקו ר' אליעזר ורבי יהושע אי בניסן עתידין לגאול או בתשרי היינו על קץ דבעתה אבל על קץ דאחישנה אין לו זמן קבוע אלא כל יומי זמניה הוא וכדאמר ליה משיח לרבי"ל היום אם בקולו תשמעו. א"כ לא קשה מידי אפילו הימא דבנין הבית יהיה בביתא המשיח אכתי אסורין לשחות כל השנה שחא יהיה הקץ של אחישנה וזה אין לו זמן ושחא היום יבא ואין זה מקומו כי דברי חכמינו ז"ל שבירושלמי נאמרים עלינו ואין אנו לריבים להאי טעמא והרחמן יכנו לבנין הבית ולימות המשיח :

שתקנתו קלקלתו. ולשמא יבנה לא חיישינן והא דאמר צפרק קמא דבינה (דף ה') אף מחקנת רבן יוחנן בן זכאי ואילך בינה אסורה מאי טעמא מהרה יבנה בית המקדש ויאמרו אשתקד מי לא אכלנו בי"ט שני כו' ואמרי' אי הכי עדות נמי לא נקבל מאי טעמא מהרה יבנה בית המקדש ויאמרו אשתקד מי לא קבלנו עדות החודש כל היום אלא חיישינן לשמא יבנה אחרי דלא כרבי אלא כרבנן אי נמי אפילו תימא רבי ועד כאן לא קאמר רבי דלא חיישינן לשמא יבנה אלא בזה דיין דאם יבנה אין כאן חששא אלא ביום הבנין לחוד ולא אחי למישרי בית אב אי נמי בני המשמר בשבתם אחר הבנין דבין זמן שעת עבודה לשלא בזמן לא טעי ולא מיחלפי משום הכי לא חייש שלא בזמן הבית משום חשש תקלת חד יומא. אבל הוה דבינה דכשיבנה איכא חשש תקלה כל השנים שיאמרו אשתקד וקודם הבנין מי לא וכו' מודה רבי דחיישינו :